Monte, Lambertus de: Copulata super tres libros Aristotelis De anima iuxta doctrinam Thomae de Aquino
[Cologne: Heinrich Quentell, about 1492] Seite 115

De parte autem aīme qua cognoscit aīma ꝛ sapit siue separabili existēte siue nō separabili ꝑm magnitudinē. sed ꝑm ratōnem cōsiderādum quā habꝫ differētiaꝫ. ꝛ quomodo quidē fit ipm intelligere

¶ Iste est tercius liber de aīa ꝑm sanctū Thomā. In quo postq̄ꝫ Aresto. deṫminauit de potētijs sensitiuis. ꝛ de eoꝝ obiectis. ꝯsequēter deṫmīat de ipa potētia intellcīua siue intellcū ꝑm substātiam eius. Ratio ordinis est. quia in ista parte incipit prope deṫminare de intellcū ꝑm eius naturam. ¶ Ex hoc sic arguitur. cōmuniora sꝫ priora vt habeṫ primo phicoꝝ. sed potētie ꝓsitiue sꝫ cōmuniores intellectis. quia reperiūtur in plꝫibus. ergo deṫmīatio potētiaꝝ ꝓsitiuaꝝ precedit deṫminationē potētie intellectiue. ergo oportet ꝓcognoscere opationē pñarum sensitiuaꝝ añq̄ꝫ operatio itellcūs ꝯgnoscaṫ

¶ Queriṫ. quare igitur potētie intellectie ꝓcedunt poñam ꝑm locum motiuā. cum tamē potētia motiua sit generalior. ꝛ ꝑm naturam cōmuniora sꝫ priora.

¶ Dōm q̄ꝛ duplex est ordo. scꝫ quo ad nos ꝛ quo ad naturam. Ordine quo ad nos illa sunt priora que sꝫ nobis notiora. ꝛ sic ptētia motiua ꝓcedit intellcīuaꝫ tanquā nobis notior. Ordo autē nature est duplex. scilicꝫ generatōnis ꝑm quē ordinem impfectiora sunt priora. ꝛ sic iterum potētia motiua est prior intellcīua Et hoc ex duobus. quia cōmuniora sunt priora illo modo quia sꝫ impfectiora cōtractis. sed potētia motiua est cōmunior Secūdo. quia poña motiua est materiaḷ. sed materialia a toto genere sꝫ impfcōora immaterialibus. Alius est ordo nature perfcōnis. ꝛ sic potētia intellcīua precedit poñam motiuam tanquā pfectior. Et hoc patꝫ ex duobus. quia poña intellcīua est imateriaḷ vt dcm̄ est. ergo est pfectior. Secundo. quia poña localiter motiua ꝓcipiatur ab intellectu vt infra patebit. sed ꝑm naturam principiuꝫ precedit ꝓcipiatum. ergo ꝛc. ¶ Etiam considerādum est q̄ꝛ ordine doctrine pña intellcīua debꝫ ꝓcedere motiuam Et hoc propṫ duas causas. Prima est. quia debꝫ immediate poni apud poñam sensitiuaꝫ cuꝫ potentia sensitiua sit etiam cognitiua sicut intellcīua. sꝫ motiua executiua nō est cognitiua. Secūda est. quia poñe sensitiue subseruiūt intellectui. ergo immediate post deṫminatōem de sensu debꝫ etiam via doctrine fieri deṫminatio de intellcū. ¶ Aresto. ergo dicit quia nūc ꝯsiderāduꝫ est de parte aīme qua cognoscit ꝛ sapit aīma. ideo mouet talem questionē. Utrum talis pars aīme sit sepabilis ab alijs ptibus. siue ꝑm magnitudinem. i. loco ꝛ subcō. sicut Plato qui posuit animam intellcīuam esse in capite. vel ista pars sit sepabilis ab alijs ptibus ꝑm rōnem solum. ¶ Et iterum cōsiderādum est quā differētiaꝫ habꝫ illa ps ab alijs Et iteꝝ qūo fiat ꝛ quid sit intelligere. i. quis actus sit intellcūs ꝛ qūo ꝯpleatur.

¶ Queriṫ. de quo deṫminatur in isto tercio libro.

¶ Dōm q̄ꝛ ꝓmo de pte intellcīua. scdo de parte motiua. ꝛ in fine hui⁹ tercij compaṙanṫ ptes aīme adīuicē. Secūda pars ibi (de mouēte autē) Tercia pars ibi (Uegetabilem quideꝫ)

¶ Queriṫ. quare dicit Aresto. de parte aīme Dōꝫ q̄ꝛ dicit cōtra opīonem antiquoꝝ. ꝛ ꝓcipue Auerrois ꝛ Auicēne. qui dixerūt q̄ꝛ intellcūs esseꝫ subña separata. ꝛ ꝯtinuareṫ ipi anime p fantasmata. ꝛ p talem ꝯtinuatōem aīa intelligeret. Cōtra quos dicit Aresto. q̄ꝛ est pars aīme ꝛ non tota subña.

☞ Arguiṫ. anima est simplex forma. ergo nō habꝫ ptes ¶ Dōm q̄ꝛ q̄ꝫuis aīma nō habeat ptes integrales ꝛ quidditatīas sicꝫ habēt res materiales. neq̄ꝫ habet ptes eēntiales phicas. q̄a nō ꝯponiṫ ex materia ꝛ forma quāuis bene hēat partes eēntiales diffinitīas. habet tamē ptes ptātiuas ꝛ subiectīas. quia habꝫ potētias que sꝫ partes ptātiue. ꝛ ptes eiua subiectie sunt aīma vegetatia sensitīa ꝛ intellcīua

☞ Arguitur. ille pticule cognoscere ꝛ sape ideꝫ sꝫ ergo in hoc loto ponūtur supflue ¶ Dōm q̄ꝛ quāuis sape ꝛ ꝯgnoscere sint idē subcō q̄a spectant ad intellectum. differūt tamē rōne. Et hoc duplicíṫ. quia aīma diciṫ cognoscere quātum ad apprehēsionē simplicē. ꝛ diciṫ sapere quātum ad iudiciū. vḷ diciṫ cognoscere quātum ad intellcūm practicū. ꝛ diciṫ sapere quātum ad intellcm̄ speculatiuā cui⁹ ꝓncipalis habit⁹ est sapientia

¶ Queriṫ. quare Aresto. mouet istam questioneꝫ. nō soluit eam. ¶ Dicēdum q̄ꝛ intellcūs capitur dupliciter. Uno mō pro tota eēntia aīme intellectiue sic Aresto. prius soluit istaꝫ questionē in secūdo hui⁹. vbi dixit Separaṫ autē hoc ab hoc sicut perpetuū a corruptibili. Et infra melius quādo dicit q̄ꝛ intellectus. i. aīma intellcīua est solum separatus. ꝛ est id qd̄ vere est. ꝛ hoc soluꝫ īmortale ꝛ imppetuū est. ¶ Alio mō accipiṫ ītellectus ꝓut significat poñam. ꝛ tūc ipm ītellectuꝫ esse sepatum vel sepabilem a corpe est ipm nō vti organo corpeo. ꝛ sic Aresto. postea probat intellcm̄ esse sepatum. q̄ꝛ imixtuꝫ scꝫ corpi.

¶ Queriṫ vtꝝ intellectus sit sepabilis ab alijs potētijs magnitudie. i. loco subcō vel rōne ¶ Dicēduꝫ q̄ꝛ ītellectus differt ab alijs potētijs aīme rōne. i. essentiali definitōne. sed prope nō differt ab eis subcō id est materia. quia intellcūs nō est in aliquo subcō sicꝫ in materia.

¶ Si igitur est ītelligere sicut sentire aut pati aliquid. vtiq̄ꝫ erit ab ītelligibili. aut aliq̄d huiusmodi alterum. Impassibilē ergo oportet esse susceptiuū autem speciei ꝛ potētia huiusmōi sed nō hoc. Et similiter se habere sicut sensitiuū ad sensibilia. sic intellectiuū ad intelligibilia

¶ Hic iam Arestoteles soluit questionem vltimo motam. scilicꝫ quomō fiat ipm intelligere. Et vult q̄ꝛ intelligere fit sicꝫ sentire. sicut em̄ sentire fiṫ p hoc

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-85/0115
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG